

บรรณานุกรม

เอกสารต้นฉบับที่ตีพิมพ์แล้ว

"พระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุขแห่งสาธารณะสุข พุทธศักราช 2471." ราชกิจจานุเบกษา 45 (14 ตุลาคม พ.ศ.2471) : 154

"พระราชบัญญัติควบคุมกิจการธนาคาร พุทธศักราช 2480." ราชกิจจานุเบกษา 54 (23 สิงหาคม พ.ศ. 2484) : 1203

"พระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตรา พ.ศ.2485." ราชกิจจานุเบกษา 59 (1 กุมภาพันธ์ 2485) : 281

"พระราชกฤษฎีกา กำหนดกิจการธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2485." ราชกิจจานุเบกษา 59 (8 ธันวาคม 2485) : 2403

"พระราชบัญญัติควบคุมเครดิตในภาวะคับขัน พุทธศักราช 2486." ราชกิจจานุเบกษา 60 (15 มิถุนายน พ.ศ.2486) : 1006

"พระราชบัญญัติธนาคารพาณิชย์ พุทธศักราช 2488." ราชกิจจานุเบกษา 62 (16 ตุลาคม พ.ศ.2488) : 606

รายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ (ทำหน้าที่นิติบัญญัติ) ครั้งที่ 110, 23 พฤศจิกายน 2504 : 1174, 1179

"พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ.2505." ราชกิจจานุเบกษา 79 (30 เมษายน 2505) : 1 (ฉบับพิเศษ)

รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 50, 21 กันยายน 2521 : 351

"พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2522." ราชกิจจานุเบกษา 96
(7 มีนาคม 2522) : 1 (ฉบับพิเศษ)

"ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่องการกำหนดอัตราส่วนจำนวนเงินที่ธนาคารพาณิชย์
ให้สินเชื่อกับบุคคลใดบุคคลหนึ่งกับเงินกองทุน." ราชกิจจานุเบกษา 100
(19 เมษายน 2526) : 1284

"พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และ
ธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ.2522 พ.ศ.2526." ราชกิจจานุเบกษา 100
(15 ธันวาคม 2526) : 1

"พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ.2505 พ.ศ.2528."
ราชกิจจานุเบกษา 102 (26 พฤศจิกายน 2528) : 1 (ฉบับพิเศษ)

"ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่องการขายหรือให้สิ่งหามทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์แก่
กรรมการ." ราชกิจจานุเบกษา 103 (10 เมษายน 2529) : 25

เอกสารขึ้นรอง

หนังสือ

เกริกเกียรติ นิพนธ์เสวีธรรม. "รายงานวิจัย เรื่องวิวัฒนาการของระบบธนาคารพาณิชย์ใน
ประเทศไทย." สถาบันไทยคดีศึกษา, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2529.

ธนาคารแห่งประเทศไทย. วิวัฒนาการธนาคารแห่งประเทศไทย พิมพ์ในงาน
พระราชทานเพลิงพระศพพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวิวัฒนไชย ณ เมรุวัด
เทพศิรินทราวาส วันเสาร์ที่ 1 เมษายน 2504. พระนคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด
คิวพร, 2504.

นภาพร เรื่องสกุล. "เส้นทางธนาคารพาณิชย์." กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, 2529.

นริศ ชัยสูตร, วรากรณ์ สามโกเศศ, ชื่นฤทัย พรภัทรกุล. "โครงสร้างและปัญหาของสถาบันการเงินในระบบเศรษฐกิจไทย." เอกสารในการสัมมนาวิชาการปี 2530 เรื่องความมั่นคงของสถาบันการเงิน เสนอที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์, 2530.

ประยูร จินดาประดิษฐ์. การธนาคารพาณิชย์ : การดำเนินงานและการบัญชี.
กรุงเทพ : บริษัทพิมพ์ จำกัด, 2512.

เริงชัย มะระกานนท์. "การเงินและการธนาคารในประเทศไทย." กรุงเทพ :
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2521.

รังสรรค์ ณะพรพันธุ์. "ธนาคารพาณิชย์ ปลิงดูดเลือดสังคมไทย ?." ใน สังคมกับเศรษฐกิจ, หน้า 237-265. รังสรรค์ ณะพรพันธุ์, บรรณาธิการ.
กรุงเทพ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2519.

สถาพร ชินะจิตร. "ปัญหาเกี่ยวกับการกำกับและควบคุมสถาบันการเงิน." เอกสารในการสัมมนาวิชาการปี 2530 เรื่องความมั่นคงของสถาบันการเงิน เสนอที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์, 2530.

สุนทร เสถียรไทย. คำอธิบายกฎหมายการธนาคาร. คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. (อัดสำเนา)

บทความ

สุนทร เสถียรไทย. "การวิเคราะห์กฎหมายธนาคารพาณิชย์ พุทธศักราช 2505 และ ฉบับที่ 2 พุทธศักราช 2522." วารสารกฎหมาย 10 (สิงหาคม 2528) : 108 - 118

_____. "กฎหมายเกี่ยวกับธนาคารพาณิชย์." วารสารกฎหมายจุฬาลงกรณ์ 5 (ฉบับที่ 3 2523) : 1-15.

_____. "สัมภาษณ์พิเศษ ดร. สุนทร เสถียรไทย ประธานกรรมการธนาคารมหานคร." ดอกลำไย 2 (สิงหาคม 2526) : 11 - 27.

- _____ . "เอเชียทรีสต์ : หมดยุคเก่าแล้ว." ผู้จัดการ 1 (สิงหาคม 2527) : 19 - 43.
- _____ . "19 ปีของเอเชียทรีสต์." ดอกเบ็ญ 3 (กันยายน 2527) : พิเศษ 1 - พิเศษ 28.
- _____ . "ผ่ากฎหมายประวัติศาสตร์การเงินเมืองไทย." ดอกเบ็ญ 4 (ธันวาคม 2528) : 81 - 84.
- _____ . "สัมภาษณ์พิเศษ ส่นอง ตูจินดา รองประธานกรรมการ ธนาคารมหานคร เจ้าสำนักสำนักงานทนายความส่นอง ตูจินดา." ดอกเบ็ญ 5 (กรกฎาคม 2529) : 11 - 18.
- _____ . "เบื้องหลังแบงก์มหานครวินาศ 5,000 ล้าน!." ดอกเบ็ญ 5 (กรกฎาคม 2529) : 31 - 46.

วิทยานิพนธ์

รัตนาวดี รัตน์โกมล. "วิวัฒนาการและบทบาทของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย (พ.ศ. 2431-2488)." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

นิพนธ์ ชีระกมลกิจ. "พฤติกรรมความต้องการถือสินทรัพย์สภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527.

สัมภาษณ์

คำรณ คำแก้ว. รองผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมาย ธนาคารแห่งประเทศไทย. สัมภาษณ์, 21 กรกฎาคม 2532.

ชัยชาญ วิบูลศิลป์. ผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมาย ธนาคารแห่งประเทศไทย. สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2532.

ธีระชัย ภูวนาถนรานุบาล. หัวหน้าส่วนกำกับและวิเคราะห์ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารแห่งประเทศไทย. สัมภาษณ์ , 7 กันยายน 2532.

ประสิทธิ์ ไชววิไลกุล. คณบดีคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์, 7 พฤศจิกายน 2532.

ประยูร จินดาประดิษฐ์. นายกสมาคมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และ กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการบริหารธนาคารทหารไทย. สัมภาษณ์, 18 กันยายน 2532.

ปกรณ์ ทวีสิน. กรรมการผู้จัดการทั่วไป ธนาคารไทยทุน. สัมภาษณ์, 17 ตุลาคม 2532.

วารีย์ หะวานนท์. อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิคณะพาณิชย์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สัมภาษณ์, 14 กันยายน 2532.

วิสุทธิ์ เศรษฐบุตร. ผู้จัดการฝ่ายวิจัยและวางแผน ธนาคารไทยพาณิชย์. สัมภาษณ์, 12 ตุลาคม 2532.

สุนทร เสถียรไทย. ประธานกรรมการบริหาร ธนาคารแหลมทอง. สัมภาษณ์, 29 กันยายน 2532.

อนุกาต ชัยประภา. รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ ธนาคารทหารไทย. สัมภาษณ์, 25, 27 ตุลาคม 2532.

ภาษาต่างประเทศ

Primary Sources

"Banking Ordinance Chapter 155." Hong Kong : The Government Printer, 1975.

"Federal Reserve Act and Other Statutory Provision Affecting the Federal Reserve System." (April 20, 1983) : 87-110

Secondary SourcesBook

Sidney Mandell. "Laws Governing Bank and Their Customers."

New York : Oceana Publications, Inc. , 1975.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พุทธศักราช 2488

ความในมาตรา 4 และมาตรา 5 เดิม ถูกยกเลิกโดยมาตรา 3 แห่ง พ.ร.บ. (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522 และใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน

"มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

"การธนาคารพาณิชย์" หมายความว่า การประกอบธุรกิจประเภทรับฝากเงินที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถามหรือเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้ และใช้ประโยชน์เงินนั้นในทางหนึ่งหรือหลายทาง เช่น (ก) ให้สินเชื่อ (ข) ซื้อขายตั๋วแลกเงินหรือตราสารเปลี่ยนเมื่ออื่นใด (ค) ซื้อขายเงินปรีวรรตต่างประเทศ

"ธนาคารพาณิชย์" หมายความว่า ธนาคารที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ และหมายความรวมถึงสาขาของธนาคารต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ด้วย

"บริษัทมหาชนจำกัด" หมายความว่า บริษัทมหาชนจำกัดตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด

"บริษัทจำกัด" หมายความว่า บริษัทมหาชนจำกัดด้วย

"เงินกองทุน" หมายความว่า (1) ทนชำระแล้วซึ่งรวมทั้งส่วนล้มค่าหุ้นที่ธนาคารพาณิชย์ได้รับ (2) ทนสำรอง (3) เงินสำรองที่ได้จัดสรรจากกำไรสุทธิเมื่อสิ้นงวดการบัญชีตามมติที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้น หรือตามข้อบังคับของธนาคารพาณิชย์ แต่ไม่รวมถึงเงินสำรองสำหรับการลดค่าของทรัพย์สินและเงินสำรองเพื่อการชำระหนี้ และ (4) กำไรสุทธิคงเหลือหลังจากการจัดสรรแล้ว ทั้งนี้ เมื่อหักผลขาดทุนที่เกิดขึ้นในงวดการบัญชีออกแล้ว

"ให้สินเชื่อ" หมายความว่า ให้กู้ยืมเงิน ซื้อ ซื้อลด รับช่วงซื้อลดตัวเงิน เป็นเจ้าหนี้ เนื่องจากได้จ่ายหรือสั่งให้จ่ายเงินเพื่อประโยชน์ของผู้เคยค้าหรือเป็นเจ้าหนี้เนื่องจากได้จ่ายเงินตามภาระผูกพันตามลีดเตอร้ออฟเครดิต

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 5 ภายใต้บังคับ มาตรา 5 จัตวา และมาตรา 5 เบญจ ธนาคารพาณิชย์
นอกจากสาขาของธนาคารต่างประเทศจะตั้งขึ้น ได้ก็แต่ในรูปวิสาหกิจมหาชนจำกัดและโดยได้รับ
ใบอนุญาตจากรัฐมนตรี

คำขออนุญาตต้องมีรายการตามที่รัฐมนตรีกำหนด และจะดำเนินการเพื่อจัดตั้งบริษัท
มหาชนจำกัด ได้ก็ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี

เมื่อได้จดทะเบียนเป็นวิสาหกิจมหาชนจำกัดแล้ว ให้วิสาหกิจมหาชนจำกัดนั้นแจ้งการจ
ทะเบียนเพื่อขอรับใบอนุญาต

ในการให้ความเห็นชอบตามวรรคสอง และการอนุญาตตามวรรคสาม รัฐมนตรีจะ
กำหนดเงื่อนไขตามที่เห็นสมควรก็ได้"

มีความเพิ่มขึ้นเป็นมาตรา 5 ทวิ มาตรา 5 ตริ มาตรา 5 จัตวา มาตรา 5 เบญจ
มาตรา 5 ฉ มาตรา 5 สัตต และมาตรา 5 อฏฐ โดยมาตรา 4 แห่ง พ.ร.บ.ฯ (ฉบับที่ 2)
พ.ศ. 2522 ดังต่อไปนี้

ต่อมาความในมาตรา 5 ทวิ ซึ่งเพิ่มขึ้น ได้ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนอีกครั้งหนึ่ง
โดยมาตรา 3 แห่ง พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมฯ พ.ศ. 2528 เป็นดังนี้

"มาตรา 5 ทวิ บุคคลใดจะถือหุ้นธนาคารพาณิชย์ใดเกินร้อยละห้าของจำนวนหุ้นที่
จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของธนาคารพาณิชย์นั้นมิได้ เว้นแต่เป็นกรณีที่มีหุ้นเป็นส่วนราชการ
รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบัน
การเงินตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทยหรือนิติบุคคลที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น
แต่ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นต้องแก้ไขฐานะหรือการดำเนินการของธนาคารพาณิชย์นั้น รัฐมนตรีด้วย
คำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจผ่อนผัน ให้มีการถือหุ้นเป็นอย่างอื่นได้ ในการ
ผ่อนผันนั้นกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ไว้ด้วยก็ได้

หุ้นธนาคารพาณิชย์ที่บุคคลหรือห้างหุ้นส่วนดังต่อไปนี้ถืออยู่ ให้นับรวมเป็นหุ้นของบุคคล
ตามวรรคหนึ่งด้วย

- (1) คู่สมรสของบุคคลตามวรรคหนึ่ง
- (2) บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของบุคคลตามวรรคหนึ่ง
- (3) ห้างหุ้นส่วนสามัญที่บุคคลตามวรรคหนึ่งหรือบุคคลตาม (1) หรือ (2) เป็น

หุ้นส่วน

(4) ห้างหุ้นส่วนจำกัดที่บุคคลตามวรรคหนึ่ง หรือบุคคลตาม (1) หรือ (2) เป็น
หุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิด หรือเป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดรวมกันเกินร้อยละสามสิบ
ของหุ้นทั้งหมดของห้างหุ้นส่วนจำกัดนั้น

- (5) บริษัทจำกัดที่บุคคลตามวรรคหนึ่ง หรือบุคคลตาม (1) หรือ (2) หรือ

ห้างหุ้นส่วนตาม (3) หรือ (4) ถือหุ้นรวมกันเกินร้อยละสามสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้ว ทั้งหมดของบริษัทจำกัดนั้น

(6) บริษัทจำกัดที่บุคคลตามวรรคหนึ่ง หรือบุคคลตาม (1) หรือ (2) หรือ ห้างหุ้นส่วนตาม (3) หรือ (4) หรือบริษัทจำกัดตาม (5) ถือหุ้นรวมกันเกินร้อยละสามสิบของ จำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทจำกัดนั้น"

มาตรา 5 ตรี ห้ามมิให้ธนาคารพาณิชย์ใดจำหน่ายหุ้นของธนาคารพาณิชย์ให้แก่บุคคลใด ซึ่งจะทำให้บุคคลนั้นถือหุ้นเกินอัตราที่กำหนดตามมาตรา 5 ทวิ

ทุกครั้งที่มีการซื้อหุ้นให้ เข้าซื้อซื้อหุ้น ให้ธนาคารพาณิชย์ระบุจำนวนหุ้นที่บุคคลหนึ่งบุคคลใด จะถือหุ้นได้ทั้งสิ้นโดยชอบด้วยมาตรา 5 ทวิ ไว้ให้ทราบในคำซื้อหุ้น

มาตรา 5 จัตวา หุ้นสามัญและหุ้นปริสิทธิของธนาคารพาณิชย์ต้องเป็นหุ้นชนิดระบุชื่อผู้ถือ มีมูลค่าของหุ้น ไม่เกินหุ้นละหนึ่งร้อยบาท และข้อบังคับของธนาคารพาณิชย์ต้องไม่มีข้อจำกัดในการ โอนหุ้น เว้นแต่เพื่อเป็นการปฏิบัติตามมาตรา 5 ทวิ หรือมาตรา 5 เบญจ หรือตามกฎหมายว่าด้วย บริษัทมหาชนจำกัด

ต่อมาความในมาตรา 5 เบญจ ซึ่งเพิ่มขึ้น ได้ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนอีกครั้งหนึ่ง โดยมาตรา 4 แห่ง พ.ร.ก. แก้ไขเพิ่มเติมฯ พ.ศ. 2528 เป็นต้นนี้

"มาตรา 5 เบญจ ธนาคารพาณิชย์ต้องมีผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาไม่ต่ำกว่าสองร้อย ห้าสิบลายโดย

- (1) ผู้ถือหุ้นดังกล่าวต้องถือหุ้นรวมกันเป็นจำนวน ไม่ต่ำกว่าร้อยละห้าสิบของจำนวน หุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด และ
- (2) ผู้ถือหุ้นแต่ละรายต้องถือหุ้น ไม่เกินร้อยละศูนย์จุดห้าของจำนวนหุ้นที่จำหน่าย ได้แล้วทั้งหมด

จำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดตามวรรคหนึ่ง (1) ไม่นับรวมจำนวนหุ้นที่ผู้ถือหุ้นเป็น ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนา ระบบ สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทย หรือนิติบุคคลที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้ง ขึ้น

ธนาคารพาณิชย์ใดผู้ถือหุ้นหรือการถือหุ้นไม่เป็นไปตามวรรคหนึ่ง ในขณะใดขณะหนึ่ง ให้ธนาคารพาณิชย์นั้นขอผ่อนผันจากรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องภายในเวลาที่รัฐมนตรี กำหนด ในการผ่อนผันนั้นจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ไว้ด้วยก็ได้

ธนาคารพาณิชย์ต้องมีจำนวนหุ้นที่บุคคลผู้มีสัญชาติไทย ถืออยู่ไม่ต่ำกว่าสามในสี่ของ จำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด และต้องมีกรรมการเป็นบุคคลผู้มีสัญชาติไทยไม่ต่ำกว่าสามในสี่ ของจำนวนกรรมการทั้งหมด

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ"

มาตรา 5 ฉ เมื่อปรากฏว่าบุคคลใดได้หุ้นของธนาคารพาณิชย์ใดมาและการได้มานั้นเป็นเหตุให้ถือหุ้นเกินจำนวนที่จะถือได้ตามมาตรา 5 ทวิ บุคคลนั้นจะยกเอาการถือหุ้นในส่วนที่เกินจำนวนดังกล่าวขึ้นใช้ยืนยันต่อธนาคารพาณิชย์นั้นมิได้ และธนาคารพาณิชย์นั้นจะจ่ายเงินปันผลหรือเงินตอบแทนอื่นใดให้แก่บุคคลนั้น หรือให้บุคคลนั้นออกเสียงลงคะแนนในที่ประชุมของผู้ถือหุ้นตามจำนวนหุ้นส่วนที่เกินมิได้

มาตรา 5 สัตต เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามมาตรา 5 ทวิ มาตรา 5 เบญจ และมาตรา 5 ฉ ให้ธนาคารพาณิชย์ตรวจสอบทะเบียนผู้ถือหุ้นทุกคราวก่อนจ่ายเงินปันผลหรือเงินตอบแทนอื่นใด และก่อนการประชุมผู้ถือหุ้น แล้วแจ้งผลการตรวจสอบต่อธนาคารแห่งประเทศไทยตามรายการและภายในเวลาที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด และในกรณีที่พบว่าผู้ถือหุ้นรายใดถือหุ้นเกินจำนวนที่กำหนดในมาตรา 5 ทวิ ให้ธนาคารพาณิชย์แจ้งให้ผู้นั้นทราบเพื่อดำเนินการจำหน่ายหุ้นส่วนที่เกินนั้นเสีย

มาตรา 5 อัฐ บทบัญญัติแห่งมาตรา 5 ทวิ มาตรา 5 ตรี มาตรา 5 จัตวา มาตรา 5 เบญจ มาตรา 5 ฉ และมาตรา 5 สัตต มิให้นำมาใช้บังคับแก่ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นสาขาของธนาคารต่างประเทศ"

ความในมาตรา 6 ถูกยกเลิกแล้วโดยมาตรา 5 แห่ง พ.ร.บ.ฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522 และให้ใช้ความใหม่แทนดังต่อไปนี้

"มาตรา 6 การประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ที่ตั้งเป็นสาขาของธนาคารที่ตั้งอยู่ในต่างประเทศจะกระทำได้อต่อเมื่อได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรี ในการอนุญาตรัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขให้ต้องปฏิบัติตามก็ได้

สาขาของธนาคารแห่งประเทศไทยที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ต้องดำรงสินทรัพย์ไว้ในประเทศไทยตามจำนวน ชนิด วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

สินทรัพย์ที่ต้องดำรงตามวรรคสองต้องจัดหาด้วย (1) เงินที่นำเข้ามาจากสำนักงานใหญ่และหรือสาขาอื่นนอกประเทศไทยของธนาคารต่างประเทศนั้น (2) เงินสำรองต่าง ๆ แต่ไม่รวมถึงเงินสำรองสำหรับการลดค่าของสินทรัพย์และเงินสำรองเพื่อการชำระหนี้หรือ (3) เงินกำไรสุทธิแต่ละงวดการบัญชีของสาขาอื่นได้โอนเป็นส่วนหนึ่งของสำนักงานใหญ่แล้ว และไม่ต้องส่งออก ทั้งนี้ เมื่อหักผลขาดทุนที่เกิดขึ้นในงวดการบัญชีออกแล้ว

ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่าสินทรัพย์ตามวรรคสองเป็นเงินกองทุน"

มาตรา 7 ธนาคารพาณิชย์นอกจากสาขาของธนาคารต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์อาจเปิดสาขาได้ แต่ต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี คำขออนุญาตต้องมีรายการตามที่รัฐมนตรีกำหนด ในการนี้รัฐมนตรีจะอนุญาตโดยมีเงื่อนไขก็ได้

มีความเพิ่มขึ้นเป็นมาตรา 7 ทวิ และมาตรา 7 ตริ โดยมาตรา 8 แห่ง พ.ร.บ.ฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522 ดังต่อไปนี้

"มาตรา 7 ทวิ ผู้ใดจะกระทำการแทนธนาคารต่างประเทศโดยมีสำนักงานติดต่อกับบุคคลทั่วไปในราชอาณาจักร หรือธนาคารพาณิชย์ใดนอกจากสาขาของธนาคารต่างประเทศจะตั้งสำนักงานเพื่อกระทำการแทนธนาคารพาณิชย์ไม่ว่าในหรือนอกอาณาจักร ต้องได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย ในการอนุญาตธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดเงื่อนไขให้ต้องปฏิบัติด้วยก็ได้

มาตรา 7 ตริ เมื่อธนาคารพาณิชย์ได้รับอนุญาตให้ตั้งสำนักงานใหญ่หรือสำนักงานสาขา ณ ที่ใดแล้ว จะย้ายสำนักงานนั้นไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย ในการอนุญาตธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดเงื่อนไขให้ต้องปฏิบัติด้วยก็ได้"

มาตรา 8 ห้ามมิให้บุคคลใดนอกจากธนาคารพาณิชย์ ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์

มาตรา 9 ห้ามมิให้บุคคลใดนอกจากธนาคารพาณิชย์ ใช้ชื่อหรือคำแสดงชื่อในธุรกิจว่า "ธนาคาร" หรือคำอื่นใดที่มีความหมายเช่นเดียวกัน

มีความเพิ่มขึ้นเป็นมาตรา 9 ทวิ โดยมาตรา 7 แห่ง พ.ร.บ.ฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522 ดังต่อไปนี้

"มาตรา 9 ทวิ นอกจากการธนาคารพาณิชย์แล้ว ธนาคารพาณิชย์อาจกระทำธุรกิจที่เกี่ยวข้องหรือเนื่องจากการธนาคารพาณิชย์หรือธุรกิจอื่นเป็นประโยชน์ที่ธนาคารพาณิชย์พึงกระทำ เช่นการเรียกเก็บเงินตามตั๋วเงิน การรับอาวัลตั๋วเงิน การรับรองตั๋วเงิน การออกเช็ค เตอร์ออกพลเครดิตหรือการค้าประกันหรือธุรกิจทำนองเดียวกันด้วยก็ได้ เมื่อได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย แต่จะประกอบการค้าหรือธุรกิจอื่นใดมิได้"

ความในมาตรา 10 และมาตรา 11 เดิม ถูกยกเลิกโดยมาตรา 8 แห่ง พ.ร.บ.ฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522 และให้ใช้ความใหม่แทนดังต่อไปนี้

"มาตรา 10 ให้ธนาคารพาณิชย์ดำรงเงินกองทุนเป็นอัตราส่วนกับ

(1) สินทรัพย์ทั้งสิ้น ไม่ต่ำกว่าอัตราที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี อัตราที่กำหนดนั้นจะต่ำกว่าร้อยละห้าหรือเกินร้อยละสิบห้าไม่ได้

(2) สินทรัพย์แต่ละประเภทไม่ต่ำกว่าอัตราที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

(3) จำนวนเงินที่รับอาวัลตัวเงิน รับรองตัวเงิน ออกเล็ดเตอร์ออฟเครดิตที่ธนาคารพาณิชย์มีความผูกพันในการชำระเงิน ค่าประกันการกู้ยืมเงินหรือค่าประกันการขาย ขายลดหรือขายช่วงลดตัวเงิน อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน ไม่ต่ำกว่าอัตราที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

สินทรัพย์ตามวรรคหนึ่ง (1) และ (2) ไม่รวมเงินสด เงินฝากที่ธนาคารแห่งประเทศไทย เงินฝากที่ธนาคารอื่นในหรือนอกราชอาณาจักร หลักทรัพย์รัฐบาลไทย และสินทรัพย์อื่นที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

สินทรัพย์ตามวรรคหนึ่ง (2) หรือ (3) ธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดหรือไม่กำหนดก็ได้ และจะกำหนดเฉพาะประเภทใดประเภทหนึ่งก็ได้

การกำหนดตามมาตรานี้ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ถ้ามีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงอัตราให้สูงขึ้น จะให้ใช้บังคับก่อนสิบห้าวันนับแต่วันประกาศมิได้

มาตรา 11 ธนาคารพาณิชย์ต้องดำรงเงินสดสำรองเป็นอัตราส่วนกับเงินฝากและหรือเงินกู้ยืมตามที่ระบุไว้ในมาตรา 11 ทวิ ไม่ต่ำกว่าอัตราส่วนที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

อัตราส่วนที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง จะต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละห้า และไม่เกินร้อยละสิบของเงินฝาก และหรือเงินกู้ยืมแล้วแต่กรณี และจะกำหนดให้เป็นอัตราส่วนกับเงินฝากและหรือเงินกู้ยืม ประเภทใดประเภทหนึ่งหรือหลายประเภทรวมกันหรือแยกกันได้

เพื่อประโยชน์ในการดำรงเงินสดสำรองตามวรรคหนึ่ง ธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดให้ถือเอาหลักทรัพย์รัฐบาลไทย เป็นส่วนหนึ่งของเงินสดสำรองที่พึงดำรงนั้นก็ได้"

มีความเพิ่มขึ้นเป็นมาตรา 11 ทวิ มาตรา 11 ตรี มาตรา 11 จัตวา มาตรา 11 เบญจ และมาตรา 11 ฉ โดยมาตรา 9 แห่ง พ.ร.บ.ฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522 ดังต่อไปนี้

"มาตรา 11 ทวิ เงินฝากและหรือเงินกู้ยืมซึ่งธนาคารพาณิชย์จำต้องดำรงเงินสดสำรองให้ได้อัตราส่วน ได้แก่เงินฝาก และหรือเงินกู้ยืมดังต่อไปนี้

- (1) ยอดรวมเงินฝากทั้งหมด
- (2) เงินฝากประเภทจ่ายคืนเมื่อทางถาม
- (3) เงินฝากประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้
- (4) ยอดรวมเงินกู้ยืมทั้งหมด
- (5) เงินกู้ยืมแต่ละประเภท

การคำนวณยอดเงินฝากหรือเงินกู้ยืมตามวรรคหนึ่ง ธนาคารแห่งประเทศไทยด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีจะกำหนดให้คำนวณรวมกับยอดเงินให้เบิกเกินบัญชีที่ยังไม่ได้จ่ายไปโดยถือเป็นส่วนหนึ่งของเงินฝากหรือเงินกู้ยืมอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้

มาตรา 11 ตี ธนาคารพาณิชย์ต้องดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องตามที่ระบุไว้ในมาตรา 11 จัตวา เป็นอัตราส่วนกับยอดเงินฝาก และหรือยอดเงินกู้ยืมทั้งหมดหรือแต่ละประเภท ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่าอัตราที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

อัตราที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง จะต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละห้าและไม่เกินร้อยละห้าสิบของยอดเงินฝากและหรือยอดเงินกู้ยืมทั้งหมดหรือแต่ละประเภท แล้วแต่กรณี

การกำหนดให้ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องตามวรรคหนึ่ง ธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดให้ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องแต่เพียงบางประเภทหรือทุกประเภทก็ได้ และจะกำหนดอัตราส่วนของแต่ละประเภทในอัตราใดก็ได้

มาตรา 11 จัตวา สินทรัพย์สภาพคล่องได้แก่

- (1) เงินสด
- (2) เงินฝากที่ธนาคารแห่งประเทศไทย
- (3) เงินฝากสุทธิที่ธนาคารพาณิชย์อื่น
- (4) หลักทรัพย์รัฐบาลไทยที่ปราศจากภาระผูกพัน
- (5) หุ้นกู้หรือพันธบัตรที่กระทรวงการคลังค้ำประกันต้นเงินและดอกเบี้ยและปราศจากภาระผูกพัน
- (6) สินทรัพย์อื่นที่ธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

มาตรา 11 เบญจ การดำรงเงินสดสำรองตามมาตรา 11 ให้ได้อัตราส่วนกับเงินฝากและหรือเงินกู้ยืม และการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องตามมาตรา 11 ตี ให้ได้อัตราส่วนกับยอดเงินฝากและหรือยอดเงินกู้ยืม แล้วแต่กรณี ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

การกำหนดตามมาตรา 11 มาตรา 11 ทวิ วรรคสอง และมาตรา 11 ตี วรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และถ้ามีผลเป็นการเพิ่มอัตราส่วนเงินสดสำรองและอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่อง จะให้ใช้บังคับก่อนสิบห้าวันนับแต่วันประกาศมิได้

มาตรา 11 ฉ ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาเสถียรภาพของเงินตรา รัฐมนตรีมีอำนาจให้ธนาคารพาณิชย์ดำรงเงินสดสำรองพิเศษไม่ต่ำกว่าอัตราที่รัฐมนตรีกำหนดไว้ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยต่างหากจากการดำรงเงินสดสำรองตามมาตรา 11

การกำหนดอัตราตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดเป็นอัตราส่วนกับเงินฝากและหรือเงินกู้ยืมตามมาตรา 11 ทวิ ทั้งหมดหรือแต่ละประเภท เฉพาะส่วนที่เพิ่มขึ้นจากยอดเงินดังกล่าวเมื่อสิ้น

วันใดวันหนึ่ง และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา"

ความในมาตรา 12 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ.ฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2522 ถูกยกเลิกโดย มาตรา 5 แห่ง พ.ร.ก. แก้ไขเพิ่มเติมฯ พ.ศ.2528 และใช้ความใหม่แทนดังต่อไปนี้

"มาตรา 12 ห้ามมิให้ธนาคารพาณิชย์กระทำการดังต่อไปนี้

- (1) ลดทุนโดยมิได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี
- (2) ให้สินเชื่อก่อกรรมกร หรือประกันหนี้ใด ๆ ของกรรมกรหรือรับรอง รับอาวัล หรือสอดเข้าแก้หน้าในตัวเงินที่กรรมกรเป็นผู้ส่งจ่ายหรือผู้ออกตัวหรือผู้สลักหลัง
- (3) รับหุ้นของธนาคารพาณิชย์นั้นเป็นประกัน หรือรับหุ้นของธนาคารพาณิชย์จากธนาคารพาณิชย์อื่นเป็นประกัน
- (4) ซื้อหรือมีไว้เป็นประจำซึ่งอสังหาริมทรัพย์ เว้นแต่
 - (ก) เพื่อใช้เป็นสถานที่สำหรับดำเนินธุรกิจ หรือสำหรับพนักงานและลูกจ้างของธนาคารพาณิชย์นั้น โดยได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทย ในการให้ความเห็นชอบนั้นจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ไว้ด้วยก็ได้
 - (ข) เป็นการได้มาจากการชำระหนี้หรือจากการประกันการให้สินเชื่อก่อกรรมกรจากการซื้ออสังหาริมทรัพย์ที่จำนองไว้แก่ธนาคารพาณิชย์นั้นจากการขายทอดตลาดโดยคำสั่งศาล หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์
- (5) ซื้อหรือมีหุ้นในบริษัทจำกัดใดเกินร้อยละสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทจำกัดนั้น หรือซื้อหรือมีหุ้นหรือหุ้นที่มีมูลค่ารวมกันทั้งสิ้นเกินร้อยละสิบของเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์นั้น ทั้งนี้ เว้นแต่จะ ได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย ในการอนุญาตนั้นจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ไว้ด้วยก็ได้
- (6) ซื้อหรือมีหุ้นธนาคารพาณิชย์อื่น เว้นแต่เป็นการได้มาจากการชำระหนี้หรือการประกันการให้สินเชื่อก่อกรรมกร จำหน่ายภายในเวลาหกเดือนนับแต่วันที่ ได้มาหรือเป็นการได้มา โดยได้รับผ่อนผันจากรัฐมนตรีด้วยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทย ในการผ่อนผันนั้นจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ไว้ด้วยก็ได้
- (7) จ่ายเงินหรือทรัพย์สินอื่นให้แก่กรรมกร พนักงาน หรือลูกจ้างของธนาคารพาณิชย์นั้น เป็นค่านายหน้าหรือค่าตอบแทนสำหรับหรือเนื่องจากการกระทำหรือการประกอบธุรกิจใด ๆ ของธนาคารพาณิชย์ ทั้งนี้ นอกจากบำเหน็จ เงินเดือน เงินรางวัล และเงินเพิ่มอย่างอื่น บรรดาที่พึงจ่ายตามปกติ
- (8) ขายหรือให้อสังหาริมทรัพย์ใด ๆ หรืออสังหาริมทรัพย์ที่มีมูลค่ารวมกันสูงกว่าที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดแก่กรรมกรหรือซื้อทรัพย์สินจากกรรมกร ทั้งนี้ รวมถึงบุคคลหรือ

ห้างหุ้นส่วนที่เกี่ยวข้องกับกรรมการ ตามมาตรา 12 ทวิด้วย เว้นแต่ได้รับความเห็นชอบจาก
 ธนาคารแห่งประเทศไทย

(9) การกระทำใด ๆ อันอาจก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจของประเทศ
 หรือแก่ประโยชน์ของประชาชน หรือเป็นการเอาเปรียบลูกค้า หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องอย่างไม่เป็น
 ธรรม หรือเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา หรือต่อการแข่งขันในระบบสถาบันการเงิน เป็นการผูกขาดหรือ
 จำกัดตัดตอนทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้ ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดด้วยความเห็นชอบของคณะ
 รัฐมนตรี และประกาศในราชกิจจานุเบกษา"

ความในมาตรา 12 ทวิ ซึ่งเพิ่มขึ้นโดยมาตรา 11 แห่ง พ.ร.ก.ฯ (ฉบับที่ 2)
 พ.ศ. 2522 ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา 6 แห่ง พ.ร.ก.ฯ แก้ไขเพิ่มเติมฯ
 พ.ศ. 2528 เป็นต้น

"มาตรา 12 ทวิ การให้สินเชื่อแก่หรือการประกันหนี้ใด ๆ ของบุคคลหรือห้างหุ้นส่วน
 ดังต่อไปนี้ หรือการรับรอง รับอาวัล หรือสอดเข้าแก้หน้าในตัวเงินที่บุคคลหรือห้างหุ้นส่วนดังต่อไปนี้
 เป็นผู้สั่งจ่ายหรือผู้ออกตัวหรือผู้สลักหลัง ให้ถือว่าเป็นการให้สินเชื่อ หรือการประกัน หรือการรับรอง
 รับอาวัล หรือสอดเข้าแก้หน้า แก่กรรมการตามมาตรา 12 (2) ด้วย

- (1) คู่สมรสของกรรมการ
- (2) บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของกรรมการ
- (3) ห้างหุ้นส่วนสามัญที่กรรมการหรือบุคคลตาม (1) หรือ (2) เป็นหุ้นส่วน
- (4) ห้างหุ้นส่วนจำกัดที่กรรมการหรือบุคคลตาม (1) หรือ (2) เป็นหุ้นส่วน
 จำพวกไม่จำกัดความรับผิด หรือเป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดรวมกันเกินร้อยละสามสิบของ
 ทุนทั้งหมดของห้างหุ้นส่วนจำกัดนั้น
- (5) บริษัทจำกัดที่กรรมการหรือบุคคลตาม (1) หรือ (2) หรือห้างหุ้นส่วนตาม
 (3) หรือ (4) ถือหุ้นรวมกันเกินร้อยละสามสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัท
 จำกัดนั้น
- (6) บริษัทจำกัดที่กรรมการหรือบุคคลตาม (1) หรือ (2) หรือห้างหุ้นส่วนตาม
 (3) หรือ (4) หรือบริษัทจำกัดตาม (5) ถือหุ้นรวมกันเกินร้อยละสามสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่าย
 ได้แล้วทั้งหมดของบริษัทจำกัดนั้น"

มีความเพิ่มเป็นมาตรา 12 ตริ และมาตรา 12 จิตวาโดยมาตรา 11 แห่ง พ.ร.บ.ฯ
 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522 ดังต่อไปนี้

"มาตรา 12 ตริ ธนาคารพาณิชย์ต้องจำหน่ายสิ่งอาหาริมทรัพย์ที่ตกเป็นของธนาคาร
 พาณิชย์ตามมาตรา 12 (4) (ข) ภายในห้าปีนับแต่วันที่สิ่งอาหาริมทรัพย์นั้นตกเป็นของธนาคาร

พาณิชย์ เว้นแต่ธนาคารแห่งประเทศไทยจะขยายเวลาให้หรือให้ความเห็นชอบเพื่อใช้เป็นสถานที่ตามมาตรา 12 (4) (ก)

มาตรา 12 จัดว่า ห้ามมิให้ธนาคารพาณิชย์ตั้งหรือยอมให้บุคคลซึ่งมีคุณสมบัติหรือลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นหรือทำหน้าที่กรรมการ ผู้จัดการ รองผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการหรือที่ปรึกษาของธนาคารพาณิชย์

- (1) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (2) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริต
- (3) เคยถูกลงโทษไล่ออกหรือปลดออกจากราชการ หรือองค์การ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ฐานทุจริตต่อหน้าที่
- (4) เคยเป็นกรรมการ ผู้จัดการ รองผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการ ของธนาคารพาณิชย์ที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาต เว้นแต่จะได้รับยกเว้นจากธนาคารแห่งประเทศไทย
- (5) ถูกถอดถอนจากธนาคารพาณิชย์ตามคำแนะนำของรัฐมนตรีตามมาตรา 25
- (6) เป็นข้าราชการการเมือง
- (7) เป็นข้าราชการซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุมธนาคารพาณิชย์หรือพนักงานธนาคารแห่งประเทศไทย เว้นแต่เป็นกรณีของธนาคารพาณิชย์ที่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ หรือเป็นกรณีที่ได้รับการเห็นชอบจากรัฐมนตรีเพื่อช่วยเหลือการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์

ความใน (8) ของมาตรานี้ ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา 7 แห่ง พ.ร.ก. แก้ไขเพิ่มเติมฯ พ.ศ. 2528 เป็นต้น

"(8) เป็นผู้จัดการ รองผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการ ของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทจำกัด ซึ่งตนหรือบุคคลตามมาตรา 12 ทวิ ถือหุ้นอยู่ เว้นแต่เป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งไม่มีอำนาจลงนามผูกพันธนาคารพาณิชย์ด้วยตนเองหรือร่วมกับผู้อื่น"

ความในมาตรา 13 เดิม ถูกยกเลิกโดยมาตรา 12 แห่ง พ.ร.บ.ฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522 และใช้ความใหม่แทนดังต่อไปนี้

"มาตรา 13 ห้ามมิให้ธนาคารพาณิชย์

- (1) ให้สินเชื่อบริการใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกันแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง เมื่อสิ้นวันใดวันหนึ่งเป็นจำนวนเงินเกินอัตราส่วนกับเงินกองทุนตามอัตราที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

(2) รับอวัลต์เงิน รับรองตัวเงิน ออกเล็ดเตอร์ออฟเครดิตที่ธนาคารพาณิชย์ มีความผูกพันในการชำระเงิน หรือค้ำประกันการกู้ยืมเงินหรือค้ำประกันการขาย ขายลดหรือขายช่วงลดตัวเงิน อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน เพื่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งเมื่อสิ้นวันใดวันหนึ่ง เป็นจำนวนเงิน เกินอัตราส่วนกับ เงินกองทุนตามอัตราที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

ทั้งนี้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย ตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีกำหนด ในการอนุญาตธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดเงื่อนไขให้ปฏิบัติด้วยก็ได้

อัตราตามวรรคหนึ่ง (2) ธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดหรือไม่ก็ได้

การกำหนดตามวรรคหนึ่ง (1) หรือ (2) ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และถ้า มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงอัตราให้ต่ำลง จะให้ใช้บังคับก่อนสิบห้าวันนับแต่วันประกาศมิได้

ให้นำความในมาตรา 12 ทวิ มาใช้บังคับแก่การกระทำตามวรรคหนึ่ง (1) และ (2) ด้วย โดยอนุโลม"

มีความเพิ่มขึ้นเป็นมาตรา 13 ทวิ และมาตรา 13 ตรี โดยมาตรา 13 แห่ง พ.ร.บ.ฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522 ดังต่อไปนี้

"มาตรา 13 ทวิ บทบัญญัติแห่งมาตรา 13 ไม่ให้ใช้บังคับแก่กรณีที่ธนาคารพาณิชย์

(1) ให้กู้ยืมเงิน โดยการซื้อหลักทรัพย์รัฐบาลไทย หรือหลักทรัพย์อื่นที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

(2) ให้กู้ยืมเงิน โดยมีประกันด้วยหลักทรัพย์รัฐบาลไทย หรือหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินอื่นตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ทั้งนี้ เฉพาะในส่วนที่ไม่เกินมูลค่าแห่งหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินที่ธนาคารพาณิชย์นั้นได้ตราคาร์ปไว้เป็นประกัน

(3) ใช้สินเชื่อตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด หรือ

(4) รับอวัลต์เงิน รับรองตัวเงิน ออกเล็ดเตอร์ออฟเครดิตที่ธนาคารพาณิชย์ มีความผูกพันในการชำระเงิน หรือค้ำประกันการกู้ยืมเงิน หรือค้ำประกันการขาย ขายลดหรือขายช่วงลดตัวเงิน ทั้งนี้ ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

การกำหนดตามมาตรานี้ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 13 ตรี เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศหรือเพื่อแก้ไขภาวะเศรษฐกิจ รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดการดังต่อไปนี้ ได้ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเสนอ

(1) ให้ธนาคารพาณิชย์ให้สินเชื่อในกิจการประเภทใด ๆ ไม่น้อยกว่าอัตราที่กำหนด

(2) ห้ามมิให้ธนาคารพาณิชย์ให้สินเชื่อในกิจการใด ๆ เพิ่มขึ้น หรือเพิ่มขึ้นเกินอัตราที่กำหนด

การกำหนดตาม (1) ทุกครั้งต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี อัตราที่กำหนดตาม (1) รวมกันทั้งสิ้นทุกประเภทของกิจการต้องไม่เกินร้อยละสี่สิบของยอดเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ในขณะหนึ่งขณะใดก็ได้

การกำหนดตาม (2) ให้กำหนดเป็นร้อยละของยอดเงินให้สินเชื่อในแต่ละกิจการของธนาคารพาณิชย์นั้นในขณะหนึ่งขณะใดก็ได้

การกำหนดตามมาตรานี้ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และจะกำหนดหลักเกณฑ์เงื่อนไข และระยะเวลาเพื่อปฏิบัติการไว้ด้วยก็ได้"

ความในมาตรา 14 และมาตรา 15 เดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 14 แห่ง พ.ร.บ.ฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522 และใช้ความใหม่แทน ดังต่อไปนี้

"มาตรา 14 ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติในเรื่องดังต่อไปนี้

- (1) ดอกเบี้ยที่ธนาคารพาณิชย์อาจจ่ายได้
- (2) ดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่ธนาคารพาณิชย์อาจเรียกได้
- (3) ค่าบริการที่ธนาคารพาณิชย์อาจเรียกได้
- (4) เงินมัดจำที่ธนาคารพาณิชย์ต้องเรียก
- (5) หลักประกันเป็นทรัพย์สินที่ธนาคารพาณิชย์ต้องเรียก

บรรดาเงิน ทรัพย์สิน หรือสิ่งอื่นใดที่อาจกำหนดเป็นเงินได้ ที่ผู้ฝากเงินหรือบุคคลอื่นได้รับจากธนาคารพาณิชย์ หรือพนักงาน หรือลูกจ้างของธนาคารพาณิชย์นั้น เนื่องจากการฝากเงิน หรือที่ธนาคารพาณิชย์ หรือพนักงาน หรือลูกจ้างของธนาคารพาณิชย์นั้น ได้รับเนื่องจากการประกอบธุรกิจนั้นของธนาคารพาณิชย์ ให้ถือว่าเป็นดอกเบี้ยหรือส่วนลด หรือค่าบริการตามความใน (1) หรือ (2) หรือ (3) แล้วแต่กรณี เว้นแต่ค่าบริการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการให้สินเชื่อที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดตาม (3) ไม่ให้ถือว่าเป็นดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่ธนาคารพาณิชย์อาจเรียกได้ตาม (2)

การกำหนดตามมาตรานี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 15 ให้ธนาคารพาณิชย์จัดแจ้งบัญชีแสดงหนี้สินและสินทรัพย์ให้ครบถ้วนถูกต้องตามความเป็นจริง และประกาศรายการย่อตามแบบที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด โดยแสดงหนี้สินและสินทรัพย์ที่มีอยู่ในวันทำงานวันสุดท้ายของทุกเดือน หรือในวันอื่นที่ได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทย

ประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้เสนอต่อธนาคารแห่งประเทศไทยหนึ่งฉบับ และให้ปิดไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานภายในวันที่ยี่สิบเอ็ดของเดือนถัดไป และให้ลงในหนังสือพิมพ์รายวัน

อย่างน้อยหนึ่งฉบับด้วย เว้นแต่ธนาคารแห่งประเทศไทยจะ ได้กำหนด เป็นอย่างอื่น"

มีความเพิ่มเป็นมาตรา 15 ทวิ โดยมาตรา 15 แห่ง พ.ร.บ.ฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522 และโดยเฉพาะความในวรรคหนึ่งของมาตรา 15 ทวินี้ ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทน โดยมาตรา 8 แห่ง พ.ร.ก. แก้ไขเพิ่มเติมฯ พ.ศ. 2528 ดังต่อไปนี้

"มาตรา 15 ทวิ ให้ธนาคารพาณิชย์ปิดบัญชีทุกงวดการบัญชีในรอบระยะเวลาหกเดือน ถ้าธนาคารพาณิชย์ใดมีทรัพย์สินที่ไม่มีราคาหรือ เรียกร้องไม่ได้หรือที่สงสัยว่าจะไม่มีราคาหรือ เรียกร้องไม่ได้ ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี ให้ธนาคารพาณิชย์นั้น ตัดสินทรัพย์สินที่ไม่มีราคาหรือ เรียกร้องไม่ได้ดังกล่าวออกจากบัญชีหรือกันเงินสำรองสำหรับทรัพย์สินที่สงสัยว่าจะไม่มีราคาหรือ เรียกร้องไม่ได้ดังกล่าวเมื่อสิ้นงวดการบัญชีนั้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทยให้ปฏิบัติเป็นอย่างอื่น ในการอนุญาตนั้นจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ไว้ด้วยก็ได้"

ในกรณีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ถ้านำสินทรัพย์ที่ไม่มีราคาหรือ เรียกร้องไม่ได้ในส่วนที่ไม่ได้ตัดออกจากบัญชีมาหักออกจากเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์นั้นแล้ว หากปรากฏว่าเงินกองทุนที่คงเหลือมีจำนวนต่ำกว่าเงินกองทุนที่ต้องดำรงตามมาตรา 10 (1) ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจกำหนดมาตรการใด ๆ ให้ธนาคารพาณิชย์นั้นถือปฏิบัติจนกว่าจะได้ตัดสินทรัพย์สินที่ไม่มีราคาหรือ เรียกร้องไม่ได้ทั้งหมดสิ้นไป"

ความในมาตรา 16 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ.ฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522 ถูกยกเลิกโดยมาตรา 9 แห่ง พ.ร.ก. แก้ไขเพิ่มเติมฯ พ.ศ. 2528 และใช้ความใหม่แทนดังต่อไปนี้

"มาตรา 16 ภายในสี่เดือนนับแต่วันสิ้นปีบัญชีให้ธนาคารพาณิชย์ตามมาตรา 5 ประกาศงบดุลและบัญชีกำไรขาดทุนที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่แล้วตามแบบที่ธนาคารแห่งประเทศไทย กำหนด ประกาศดังกล่าวให้ปิดไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานของธนาคารพาณิชย์นั้น ลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อยหนึ่งฉบับ และเสนอต่อรัฐมนตรีและธนาคารแห่งประเทศไทยภายในสี่สิบเอ็ดวันนับแต่วันที่ ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่ ทั้งนี้ เว้นแต่ธนาคารแห่งประเทศไทยจะ ได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

งบดุลตามวรรคหนึ่งจะต้องมีการรับรองของผู้สอบบัญชีซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยได้ให้ความเห็นชอบในแต่ละปีบัญชี และต้องมีใช้กรรมการ พนักงาน หรือลูกจ้างของธนาคารพาณิชย์นั้น

ให้ธนาคารพาณิชย์ตามมาตรา 6 ประกาศงบดุลและบัญชีกำไรขาดทุนของธนาคารในต่างประเทศที่ธนาคารพาณิชย์นั้นเป็นสาขาภายในเวลาสี่เดือนนับแต่วันสิ้นปีบัญชีของธนาคารต่างประเทศนั้น เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่ามีเหตุขัดข้องอันสมควรประกาศดังกล่าวให้ปิดไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานของธนาคารพาณิชย์นั้น"

ความในมาตรา 17 ถูกยกเลิกโดยมาตรา 16 แห่ง พ.ร.บ.ฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522 และใช้ความใหม่แทนดังต่อไปนี้

"มาตรา 17 ให้ธนาคารพาณิชย์เปิดทำการตามเวลาและหยุดทำการตามวันที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด เว้นแต่จะได้รับอนุญาตให้เปิดทำการหรือหยุดทำการในเวลาหรือวันอื่นจากธนาคารแห่งประเทศไทย ในการอนุญาตดังกล่าว ธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดเงื่อนไขให้ปฏิบัติด้วยก็ได้

ให้ธนาคารพาณิชย์ประกาศเวลาทำการและวันหยุดทำการดังกล่าวไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงาน"

มีความเพิ่มเป็นมาตรา 17 ทวิ โดยมาตรา 30 แห่ง พ.ร.ก. แก้ไขเพิ่มเติมฯ พ.ศ. 2528 ดังต่อไปนี้

"มาตรา 17 ทวิ เพื่อแก้ไขฐานะหรือการดำเนินการของธนาคารพาณิชย์ หรือเพื่อประโยชน์ในการรักษาเสถียรภาพทางการเงินหรือระบบสถาบันการเงิน ให้รัฐมนตรีด้วยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทย มีอำนาจสั่งให้ธนาคารพาณิชย์ระงับการดำเนินการทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราวภายในระยะเวลาที่กำหนดและในการนี้จะกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและแก้ไขใด ๆ ไว้ด้วยก็ได้"

มาตรา 18 ธนาคารพาณิชย์ใดหยุดทำการจ่ายเงิน ให้ธนาคารพาณิชย์นั้นแจ้งให้รัฐมนตรีทราบทันที และห้ามมิให้ทำการใด ๆ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากรัฐมนตรีแล้วให้รายงานโดยละเอียดแสดงเหตุที่ต้องหยุดทำการจ่ายภายในเจ็ดวันนับแต่หยุดทำการจ่ายเงิน

มาตรา 19 ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งเป็นกรรมการหรือดำรงตำแหน่งอื่นในธนาคารพาณิชย์ใด เป็นกรรมการหรือดำรงตำแหน่งอื่นในธนาคารพาณิชย์อื่นอีกในเวลาเดียวกัน ทั้งนี้ เว้นแต่ตำแหน่งที่ปรึกษา หรือตำแหน่งที่ไม่มีหน้าที่ปฏิบัติหรือให้ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการของธนาคารพาณิชย์

มาตรา 20 ธนาคารพาณิชย์ใดฝ่าฝืนเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา 5 มาตรา 6 หรือมาตรา 7 รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือสั่งให้เลิกสาขาตามที่ได้อนุญาตไปแล้วแต่กรณี หรือจะสั่งควบคุมธนาคารพาณิชย์นั้นก็ได้แต่ถ้าเห็นสมควร รัฐมนตรีจะสั่งให้ธนาคารพาณิชย์นั้นปฏิบัติการเพื่อแก้ไขให้เป็นไปตามเงื่อนไขเสียก่อนภายในเวลาที่รัฐมนตรีกำหนดก็ได้

มาตรา 21 ธนาคารพาณิชย์ใดฝ่าฝืนมาตรา 10 รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งธนาคารพาณิชย์นั้นมิให้แจกหรือจำหน่ายเงินกำไรทั้งหมดหรือแต่บางส่วน โดยให้นำเงินกำไรนั้นทั้งหมดหรือแต่บางส่วนไปเพิ่มทุนสำรอง หรือไปเพิ่มสินทรัพย์ที่ต้องดำรงตามมาตรา 6 แล้วแต่กรณี และรัฐมนตรีจะสั่งห้ามมิให้ธนาคารพาณิชย์นั้นให้กู้ยืมหรือลงทุน หรือให้ทำได้อะไรก็ได้เงื่อนไขใด ๆ จนกว่าธนาคารพาณิชย์นั้นจะปฏิบัติถูกต้องด้วยก็ได้

ความในมาตรา 22 เดิม ถูกยกเลิกโดยมาตรา 11 แห่ง พ.ร.ก. แก้ไขเพิ่มเติมฯ พ.ศ. 2528 และใช้ความใหม่แทนดังต่อไปนี้

"มาตรา 22 ในกรณีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นว่า ธนาคารพาณิชย์ใด

- (1) ดำรงเงินสดสำรองไม่ได้ตามอัตราส่วนที่กำหนด เป็นเนื่องนิจ
- (2) ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องไม่ได้ตามอัตราส่วนที่กำหนด เป็นเนื่องนิจ
- (3) รับฝากเงินหรือกั๊ยมเงินหรือก่อภาระผูกพันโดยไม่ลงบัญชีให้ถูกต้องและครบถ้วน หรือสร้างรายการให้สินเชื่อไม่ตรงต่อความเป็นจริง
- (4) ให้สินเชื่อหรือลงทุนเกินอัตราที่กำหนด หรือ ให้สินเชื่อในลักษณะที่เสี่ยงเกินได้ว่าจะเรียกคืนไม่ได้ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด
- (5) ให้สินเชื่อแก่หรือลงทุนในกิจการที่ธนาคารพาณิชย์หรือกรรมการของธนาคารพาณิชย์นั้นมีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง หรือ ให้สินเชื่อแก่ผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์นั้นในปริมาณเกินสมควร หรือมีเงื่อนไข หรือข้อกำหนดพิเศษผิดไปจากปกติ
- (6) ไม่ตัดสินทรัพย์ที่ไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ออกจากบัญชี
- (7) ไม่กันเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์ที่สงสัยว่าจะไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้
- (8) กระทำการหรืองดเว้นการกระทำใดตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดขึ้นเพื่อพิทักษ์รักษาประโยชน์ของประชาชน

ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจสั่งให้ธนาคารพาณิชย์นั้นกระทำการหรืองดเว้นการกระทำ หรือแก้ไขการดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ในกรณีนี้จะกำหนดเงื่อนไขและระยะเวลาไว้ด้วยก็ได้"

มาตรา 23 รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้ธนาคารพาณิชย์ยื่นรายงานลับมีรายการตามที่รัฐมนตรีกำหนด ทั้งนี้จะให้ยื่นตามระยะเวลาหรือเป็นครั้งคราว และจะให้ทำคำชี้แจงข้อความเพื่ออธิบายหรือขยายความแห่งรายงานนั้นก็ได้ รายงานลับและคำชี้แจงนี้ ให้ยื่นต่อธนาคารแห่งประเทศไทย

ความในมาตรา 24 เดิม ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา 12 แห่ง พ.ร.ก. แก้ไขเพิ่มเติมฯ พ.ศ. 2528 ดังต่อไปนี้

"มาตรา 24 รัฐมนตรีมีอำนาจตั้งผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์ เพื่อตรวจสอบและรายงานกิจการและสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ หรือจะมอบอำนาจให้ธนาคารแห่งประเทศไทยตั้งพนักงานของธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์ก็ได้ แต่ไม่ว่าในกรณีใด ๆ รัฐมนตรีจะตั้งหรือมอบอำนาจให้ธนาคารแห่งประเทศไทยตั้งผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์ให้ทำการตรวจเพื่อทราบกิจการหรือทรัพย์สินของเอกชนคนใดคนหนึ่ง โดยเฉพาะที่มีหรือปรากฏอยู่ในธนาคารพาณิชย์ใด ๆ มิได้วันแต่เป็นกรณีตามมาตรา 35 (3)"

มีความเพิ่มขึ้นเป็นมาตรา 24 ทวิ และมาตรา 24 ตรี โดยมาตรา 13 แห่ง พ.ร.ก. แก้ไขเพิ่มเติมฯ พ.ศ. 2528 ดังต่อไปนี้

"มาตรา 24 ทวิ เมื่อปรากฏหลักฐานต่อธนาคารแห่งประเทศไทยว่า ธนาคารพาณิชย์มีฐานะหรือการดำเนินการอยู่ในลักษณะอันอาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของประชาชน ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจสั่งให้ธนาคารพาณิชย์นั้นแก้ไขฐานะหรือการดำเนินการดังกล่าว ได้ภายในระยะเวลาที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ในการนี้จะสั่งให้เพิ่มทุนหรือลดทุนด้วยก็ได้

ในการที่ธนาคารพาณิชย์ใด ไม่เพิ่มทุนหรือลดทุนภายในกำหนดเวลาที่ธนาคารแห่งประเทศไทยสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าคำสั่งของธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นนับแต่วันที่ครบกำหนด เวลาตามคำสั่งของธนาคารแห่งประเทศไทยดังกล่าว

ในการที่มีความจำเป็นรีบด่วนที่จะต้องให้ธนาคารพาณิชย์ใดเพิ่มทุนหรือลดทุน เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์นั้นสามารถขงฐานะและการดำเนินการต่อไปได้ ธนาคารแห่งประเทศไทยจะสั่งให้ธนาคารพาณิชย์เพิ่มทุนหรือลดทุนทันทีก็ได้ โดยให้ถือว่าคำสั่งของธนาคารแห่งประเทศไทยดังกล่าวเป็นมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น

ในการเพิ่มทุนหรือลดทุนตามวรรคสองหรือวรรคสาม มิให้นำมาตรา 1220 มาตรา 1224 มาตรา 1225 มาตรา 1226 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และมาตรา 149 วรรคสอง (2) มาตรา 152 และมาตรา 154 แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ. 2521 แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับ

มาตรา 24 ตรี เมื่อปรากฏหลักฐานต่อธนาคารแห่งประเทศไทยว่า ธนาคารพาณิชย์ใดมีฐานะหรือการดำเนินการอยู่ในลักษณะอันอาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของประชาชน หรือกรรมการหรือบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ใด ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของธนาคารแห่งประเทศไทยตามมาตรา 24 ทวิ ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจสั่งให้ธนาคารพาณิชย์นั้นถอดถอนกรรมการหรือบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ผู้เป็นต้นเหตุดังกล่าวออกจากตำแหน่งได้

ในการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยสั่งถอดถอนบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้ธนาคารพาณิชย์นั้นแต่งตั้งบุคคลอื่น โดยความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทยเข้าดำรงตำแหน่งดังกล่าวแทนภายในเวลาสามสิบวันนับแต่วันถอดถอน

ในการที่ธนาคารพาณิชย์ใด ไม่ถอดถอนบุคคลตามวรรคหนึ่งหรือถอดถอนแล้ว ไม่แต่งตั้งบุคคลอื่น เข้าดำรงตำแหน่งแทนตามวรรคสอง ธนาคารแห่งประเทศไทยด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งถอดถอนบุคคลดังกล่าวหรือแต่งตั้งบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือหลายคนไปดำรงตำแหน่งแทนเป็นเวลาดำเนินไม่เกินสามปี และมีให้นำความในมาตรา 12 จัดว่า (8) มาใช้บังคับ

ให้ผู้ที่ชำนานการแห่งประเทศไทยแต่งตั้งตามวรรคสามได้รับค่าตอบแทนตามที่รัฐมนตรีกำหนด โดยให้จ่ายจากทรัพย์สินของธนาคารพาณิชย์นั้น และในระหว่างเวลาที่บุคคลดังกล่าวดำรงตำแหน่งอยู่ ผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์จะมีมติเพิกถอนหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งของธนาคารแห่งประเทศไทยไม่ได้

บุคคลซึ่งถูกถอดถอนตามคำสั่งของธนาคารแห่งประเทศไทยจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับหรือดำเนินการใด ๆ ในธนาคารพาณิชย์นั้นไม่ได้ไม่ว่าโดยทางตรงและทางอ้อมและต้องอำนวยความสะดวกและให้ข้อเท็จจริงแก่บุคคลที่ดำรงตำแหน่งแทน หรือตามผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์กำหนด

ให้ถือว่าคำสั่งของธนาคารแห่งประเทศไทยที่ให้ถอดถอนหรือแต่งตั้งตามมาตรานี้ เป็นมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้น"

ความในมาตรา 25 เดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 17 แห่ง พ.ร.บ.ฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522 และใช้ความใหม่แทนดังต่อไปนี้

"มาตรา 25 เมื่อรัฐมนตรีได้รับรายงานการตรวจสอบของผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์ และเห็นว่าฐานะหรือการดำเนินการของธนาคารพาณิชย์ใดอยู่ในลักษณะอันจะเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ประโยชน์ของประชาชน รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งควบคุมธนาคารพาณิชย์หรือเพิกถอนใบอนุญาตก็ได้ แต่ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ดำเนินการแก้ไขการบริหารงานรวมทั้งย้ายหรือถอดถอนกรรมการหรือพนักงานของธนาคารพาณิชย์ตามคำแนะนำของรัฐมนตรีภายในระยะเวลาที่รัฐมนตรีกำหนด รัฐมนตรีจะยังไม่สั่งควบคุมธนาคารพาณิชย์นั้นหรือยังไม่สั่งเพิกถอนใบอนุญาตก็ได้ ในการนี้รัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขฐานะหรือการดำเนินการของธนาคารพาณิชย์นั้น ให้ธนาคารพาณิชย์ต้องปฏิบัติตามก็ได้"

มาตรา 26 เมื่อปรากฏว่าธนาคารพาณิชย์ใดหยุดทำการจ่ายเงิน ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งบุคคลที่รัฐมนตรีเห็นสมควรเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ทำการสอบสวนพฤติการณ์และเมื่อได้รับรายงานการสอบสวนจากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งควบคุมธนาคารพาณิชย์นั้นได้

มาตรา 27 ในการสั่งควบคุมธนาคารพาณิชย์ใด ให้รัฐมนตรีแจ้งคำสั่งเป็นหนังสือให้ธนาคารพาณิชย์นั้นทราบ และปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานของธนาคารพาณิชย์นั้น กับทั้งให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและในหนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อยหนึ่งฉบับ

มาตรา 28 ในการควบคุมธนาคารพาณิชย์ใด ให้รัฐมนตรีตั้งคณะกรรมการควบคุมธนาคารพาณิชย์นั้น ประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งคนและกรรมการอื่นอีก ไม่น้อยกว่าสองคน คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่จัดดำเนินการของธนาคารพาณิชย์นั้น ได้ทุกประการ และให้ประธานกรรมการเป็นตัวแทนของธนาคารพาณิชย์นั้น

ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการคนใดคนหนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน

คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งและกำหนดอำนาจและหน้าที่ที่พนักงานควบคุมธนาคารพาณิชย์คนหนึ่งหรือหลายคนให้ปฏิบัติภารกิจอย่างใดอย่างหนึ่งได้

การตั้งคณะกรรมการและการแต่งตั้งกรรมการปฏิบัติหน้าที่แทนประธานกรรมการให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 29 เมื่อรัฐมนตรีได้แจ้งคำสั่งควบคุมแก่ธนาคารพาณิชย์ใด ห้ามมิให้กรรมการและพนักงานของธนาคารพาณิชย์กระทำการของธนาคารพาณิชย์นั้นอีกต่อไป เว้นแต่จะได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการควบคุมธนาคารพาณิชย์

มาตรา 30 เมื่อรัฐมนตรีได้แจ้งคำสั่งควบคุมแก่ธนาคารพาณิชย์ใด ให้กรรมการพนักงานและลูกจ้างของธนาคารพาณิชย์นั้นจัดการอันสมควรเพื่อปกป้องรักษาทรัพย์สินและประโยชน์ของธนาคารพาณิชย์ไว้ และรับรายงานกิจการและมอบสินทรัพย์พร้อมด้วยสมุดบัญชี เอกสารดวงตรา และสิ่งอื่นอันเกี่ยวกับกิจการและสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ให้แก่คณะกรรมการควบคุมธนาคารพาณิชย์โดยมิชักช้า

มาตรา 31 เมื่อธนาคารพาณิชย์ใดถูกควบคุมให้ผู้ครอบครองทรัพย์สินหรือเอกสารของธนาคารพาณิชย์นั้นแจ้งการครอบครองให้คณะกรรมการควบคุมธนาคารพาณิชย์ทราบโดยมิชักช้า

มาตรา 32 เมื่อคณะกรรมการควบคุมธนาคารพาณิชย์เห็นว่า ธนาคารพาณิชย์ที่ถูกควบคุมสมควรจะดำเนินกิจการของตนเองได้ ให้รายงานให้รัฐมนตรีทราบ ถ้ารัฐมนตรีเห็นสมควรก็ให้สั่งเลิกการควบคุม และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและในหนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อยหนึ่งฉบับ

มาตรา 33 เมื่อคณะกรรมการควบคุมธนาคารพาณิชย์เห็นว่า ธนาคารพาณิชย์ที่ถูกควบคุมไม่อาจดำเนินกิจการต่อไปได้ ให้รายงานให้รัฐมนตรีทราบ ถ้ารัฐมนตรีเห็นสมควรก็ให้สั่งเลิกธนาคารพาณิชย์นั้น และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและในหนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อยหนึ่งฉบับ

มาตรา 34 เมื่อรัฐมนตรีสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือสั่งเลิกธนาคารพาณิชย์ให้มีการชำระบัญชี และให้รัฐมนตรีแต่งตั้งผู้ชำระบัญชีธนาคารพาณิชย์นั้น

การชำระบัญชีให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการชำระบัญชีบริษัทจำกัด เว้นแต่การใดที่เป็นอำนาจและหน้าที่ของที่ประชุมใหญ่ให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของรัฐมนตรี

ความในมาตรา 35 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ.ฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522 ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา 14 แห่ง พ.ร.ก. แก้ไขเพิ่มเติมฯ พ.ศ. 2528 ดังต่อไปนี้

"มาตรา 35 เพื่อประโยชน์แห่งมาตรา 24 หรือมาตรา 26 ให้ผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์หรือพนักงานเจ้าหน้าที่แล้วแต่กรณี มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(1) สั่งให้กรรมการ พนักงานหรือลูกจ้างของธนาคารพาณิชย์ ผู้สอบบัญชีของธนาคารพาณิชย์และผู้รวบรวม หรือประมวลข้อมูลของธนาคารพาณิชย์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือด้วยเครื่องมืออื่นใด มาให้ถ้อยคำ หรือส่งสำเนาหรือแสดงสมุดบัญชี เอกสารหรือหลักฐานอื่นอันเกี่ยวกับกิจการ สินทรัพย์และหนี้สินของธนาคารพาณิชย์

(2) เข้าไปในสถานที่ประกอบธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ หรือในสถานที่ซึ่งรวบรวมหรือประมวลข้อมูลของธนาคารพาณิชย์ ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์หรือด้วยเครื่องมืออื่นใด ในเวลาทำการของสถานที่นั้น เพื่อตรวจสอบกิจการสินทรัพย์และหนี้สินของธนาคารพาณิชย์ รวมทั้งเอกสาร หลักฐานหรือข้อมูลเกี่ยวกับธนาคารพาณิชย์

(3) เข้าไปตรวจสอบฐานะหรือการดำเนินงานในสถานที่ประกอบธุรกิจของลูกหนี้ของธนาคารพาณิชย์ รวมทั้งสั่งให้ลูกหนี้หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือส่งสำเนาหรือแสดงสมุดบัญชี เอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องได้ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าธนาคารพาณิชย์กระทำการตามมาตรา 22 (3) (4) หรือ (5)

ในการดำเนินการตาม (3) ผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์หรือพนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องได้รับอนุมัติจากผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยหรือรัฐมนตรี แล้วแต่กรณีก่อน

ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าของหรือบุคคลซึ่งอยู่ในสถานที่นั้น หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร"

มีความเพิ่มขึ้นเป็นมาตรา 35 ทวิ โดยมาตรา 19 แห่ง พ.ร.บ. (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522 ดังต่อไปนี้

"มาตรา 35 ทวิ ให้ผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์มีอำนาจเข้าไปในสถานที่ใด ๆ ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามมาตรา 7 ทวิ หรือมาตรา 8 เพื่อตรวจสอบได้ และให้มีอำนาจยึดหรืออายัดเอกสารหรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดดังกล่าวเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบหรือดำเนินคดีได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์ตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าของหรือบุคคลซึ่งอยู่ในสถานที่นั้นมีหน้าที่อำนวยความสะดวกแก่ผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์ตามสมควร"

มาตรา 36 เพื่อประโยชน์แห่งมาตรา 28 ให้คณะกรรมการควบคุมธนาคารพาณิชย์ หรือพนักงานควบคุมธนาคารพาณิชย์ที่ได้รับมอบอำนาจ มีอำนาจสั่งให้บุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำ หรือให้แสดงหรือส่งสมุด บัญชี เอกสาร ดวงตราและหลักฐานอื่นอันเกี่ยวกับกิจการและสินทรัพย์ของธนาคาร

พาณิชย์ที่ถูกควบคุม

มาตรา 37 กรรมการควบคุมธนาคารพาณิชย์ พนักงานควบคุมธนาคารพาณิชย์ และผู้ชำระบัญชีอาจได้รับเงินค่าตอบแทนตามที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา 38 ค่าใช้จ่ายและเงินค่าตอบแทนในการควบคุม หรือชำระบัญชีธนาคารพาณิชย์ใด ให้จ่ายจากสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์นั้น

ความในมาตรา 39 มาตรา 40 มาตรา 41 มาตรา 42 มาตรา 43 มาตรา 44 มาตรา 45 มาตรา 46 เดิม ถูกยกเลิกโดยมาตรา 20 แห่ง พ.ร.บ.ฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522 และใช้ความใหม่แทนดังต่อไปนี้

"มาตรา 39 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 7 ทวิ มาตรา 9 หรือมาตรา 19 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 40 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 8 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 41 ธนาคารพาณิชย์ใดไม่ตรวจสอบทะเบียนผู้ถือหุ้นหรือไม่แจ้งแก่ผู้ถือหุ้นอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 5 สัตต หรือแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดความจริงที่ต้องบอกให้แจ้งในการยื่นรายงานลับ หรือให้คำชี้แจงตามมาตรา 23 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา 42 ธนาคารพาณิชย์ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 7 หรือมาตรา 12 (1) หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา 5 วรรคสี่ หรือมาตรา 6 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท

มาตรา 43 ธนาคารพาณิชย์ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 11 จ หรือมาตรา 18 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท

ความในมาตรา 44 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ.ฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522 ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนโดยมาตรา 15 แห่ง พ.ร.ก. แก้ไขเพิ่มเติมฯ พ.ศ. 2528 ดังต่อไปนี้

"มาตรา 44 ธนาคารพาณิชย์ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 5 ตรี วรรคหนึ่ง มาตรา 5 เบญจ มาตรา 5 ฉ มาตรา 7 ทวิ มาตรา 9 ทวิ มาตรา 10 มาตรา 11 มาตรา 11 ตรี มาตรา 12 (2) (3) (4) (5) (6) (7) (8) หรือ (9) มาตรา 12 ตรี มาตรา 12 จัตวา มาตรา 13 มาตรา 14 มาตรา 15 วรรคหนึ่ง มาตรา 15 ทวิ มาตรา 16 หรือมาตรา 17 หรือฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด หรือเงื่อนไขหรือคำสั่งของรัฐมนตรีตามมาตรา 5 ทวิ มาตรา 5 เบญจ มาตรา 7 มาตรา 12 (6) มาตรา 13 ตรี มาตรา 17 ทวิ มาตรา 21 มาตรา 23 หรือมาตรา 25 หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด

หรือเงื่อนไข หรือคำสั่งของธนาคารแห่งประเทศไทยตามมาตรา 12 (4) (ก) หรือ (5) มาตรา 13 มาตรา 15 ทวิ หรือมาตรา 24 ตริ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท"

มาตรา 45 ธนาคารพาณิชย์ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 5 ตริ วรรคสอง มาตรา 7 ตริ หรือมาตรา 15 วรรคสอง หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ตามมาตรา 7 ทวิ หรือมาตรา 7 ตริ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา 46 ความผิดตามมาตรา 42 มาตรา 43 มาตรา 44 หรือมาตรา 45 ถ้าเป็นกรณีการกระทำความผิดต่อเนื่อง ให้ปรับอีกไม่เกินวันละสามหมื่นบาท สำหรับการกระทำความผิด ตามมาตรา 42 หรือมาตรา 43 หรือให้ปรับอีกไม่เกินวันละสองหมื่นบาท สำหรับการกระทำความผิด ตามมาตรา 44 หรือมาตรา 45 แล้วแต่กรณีตลอดเวลายังกระทำการฝ่าฝืนอยู่"

มีความเพิ่มขึ้นเป็นมาตรา 46 ทวิ มาตรา 46 ตริ มาตรา 46 จัตวา มาตรา 46 เบญจ มาตรา 46 ฉ มาตรา 46 สัตต และมาตรา 46 อฏฐ โดยมาตรา 21 แห่ง พ.ร.บ.ฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522 ดังต่อไปนี้

"มาตรา 46 ทวิ ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ใดกระทำความผิดตามมาตรา 42 มาตรา 43 มาตรา 44 หรือมาตรา 45 กรรมการของธนาคารพาณิชย์นั้น หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการ ดำเนินการของธนาคารพาณิชย์นั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำความผิดของธนาคารพาณิชย์นั้นด้วย

มาตรา 46 ตริ ความผิดตามมาตรา 42 มาตรา 43 มาตรา 44 มาตรา 45 หรือ มาตรา 46 ทวิ ถ้ามิได้ฟ้องต่อศาลหรือมิได้มีการเปรียบเทียบตามมาตรา 46 อฏฐภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่ผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์ตรวจพบการกระทำความผิด หรือเกินกำหนดห้าปีนับแต่วัน กระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความ

ความในมาตรา 46 จัตวา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522 ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนแล้วโดยมาตรา 16 แห่ง พ.ร.ก. แก้ไขเพิ่มเติมฯ พ.ศ. 2528 ดังต่อไปนี้

"มาตรา 46 จัตวา ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 24 ตริ วรรคห้า มาตรา 29 มาตรา 30 หรือ มาตรา 31 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ"

มาตรา 46 เบญจ ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่ง สั่งตามมาตรา 35 หรือขัดขวางมิให้ผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์หรือพนักงานเจ้าหน้าที่เข้าตรวจสอบ กิจการและสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ หรือสอบสวนและตรวจสอบตามมาตรา 35 หรือให้ถ้อยคำ หรือแสดงสมุด บัญชี เอกสาร และหลักฐานอื่นอันเกี่ยวกับกิจการและสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ หรือส่งสำเนาสิ่งเหล่านั้นตามมาตรา 35 อันเป็นเท็จ หรือขัดขวาง หรือไม่ให้ความสะดวกแก่

ผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์ ซึ่งปฏิบัติการตามมาตรา 35 ทวิ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 46 ฉ ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งคณะกรรมการควบคุมธนาคารพาณิชย์ หรือพนักงานควบคุมธนาคารพาณิชย์ที่ได้รับมอบอำนาจซึ่งสั่งตามมาตรา 36 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 46 สัตต ผู้ใดได้ล่วงรู้กิจการของธนาคารพาณิชย์ใดเนื่องจากการปฏิบัติตามอำนาจและหน้าที่ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ อันเป็นกิจการที่ตามปกติวิสัยของธนาคารพาณิชย์จะพึงสงวนไว้ไม่เปิดเผย ถ้าผู้นั้นนำไปเปิดเผยนอกจากตามหน้าที่ หรือเพื่อประโยชน์แก่การสอบสวนหรือการพิจารณาคดี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ความในวรรคหนึ่งของมาตรา 46 อักษร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ.ฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522 ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนแล้วโดยมาตรา 17 แห่ง พ.ร.ก. แก้ไขเพิ่มเติมฯ พ.ศ. 2528 ดังต่อไปนี้

"มาตรา 46 อักษร ความผิดตามมาตรา 41 มาตรา 42 มาตรา 43 มาตรา 44 มาตรา 45 มาตรา 46 หรือมาตรา 46 ทวิ ให้คณะกรรมการที่รัฐมนตรีแต่งตั้งมีอำนาจเปรียบเทียบได้"

คณะกรรมการที่รัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้มีจำนวนสามคน และคนหนึ่งต้องเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เมื่อคณะกรรมการได้ทำการเปรียบเทียบกรณีใด และผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามคำเปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนดแล้ว ให้คดีนั้นเป็นอันเลิกกัน"

มีความเพิ่มเป็นมาตรา 46 นว และมาตรา 46 ทศ โดยมาตรา 18 แห่ง พ.ร.ก. แก้ไขเพิ่มเติมฯ พ.ศ. 2528 ดังต่อไปนี้

"มาตรา 46 นว ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการกระทำความผิดอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(1) ในการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ กรรมการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในธนาคารพาณิชย์กระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินตามบทบัญญัติในหมวด 1 หมวด 3 หมวด 4 หมวด 5 หรือหมวด 7 ของลักษณะ 12 แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือมาตรา 40 มาตรา 41 หรือมาตรา 42 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ พ.ศ. 2499 หรือมาตรา 243 หรือมาตรา 244 แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2521

(2) ในการสอบบัญชีของธนาคารพาณิชย์ ผู้สอบบัญชีผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา 269 แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด สมาคม และมูลนิธิ พ.ศ. 2499

(3) ผู้ใดเป็นผู้ใช้ให้กระทำความผิด หรือเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิดตาม (1) หรือ (2)

ให้ถือว่าธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในความผิดตามมาตรานี้ เมื่อพนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีอาญาให้พนักงานอัยการมีอำนาจเรียกทรัพย์สิน หรือราคา หรือค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายแก่ผู้ได้รับความเสียหายด้วย ในการนี้ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการฟ้องคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 46 ทศ ในกรณีปรากฏหลักฐานว่าบุคคลใดกระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 46 นว และธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นว่าหากปล่อยนิ่งช้ำไว้อาจเกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของประชาชน ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินของบุคคลนั้นหรือทรัพย์สินซึ่งตามกฎหมายอาจถือได้ว่าเป็นของบุคคลนั้นแต่จะยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้เกินกว่าหนึ่งร้อยแปดสิบวันไม่ได้ เว้นแต่ในกรณีที่มีการฟ้องคดีต่อศาล ให้คำสั่งยึดหรืออายัดดังกล่าวยังคงมีผลต่อไปจนกว่าศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น ในกรณีมีเหตุจำเป็นไม่สามารถฟ้องคดีได้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ศาลที่มีเขตอำนาจจะสั่งขยายระยะเวลาออกไปอีกตามคำขอของธนาคารแห่งประเทศไทยก็ได้

ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานของธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้ดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง

การยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่า บุคคลดังกล่าวจะหลบหนีออกนอกราชอาณาจักรเมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยร้องขอ ให้ศาลอาญามีอำนาจสั่งห้ามมิให้บุคคลนั้นออกนอกราชอาณาจักรไว้ก่อนได้ในกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วน เมื่อผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยหรือบุคคลที่ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยมอบหมายแจ้งให้อธิบดีกรมตำรวจทราบให้อธิบดีกรมตำรวจมีอำนาจสั่งห้ามมิให้บุคคลนั้นออกนอกราชอาณาจักรไว้ก่อนเป็นการชั่วคราวได้เป็นเวลายาวไม่เกินสิบห้าวันจนกว่าศาลอาญาจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งของศาลอาญาหรือของอธิบดีกรมตำรวจที่สั่งตามวรรคสี่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท"

มาตรา 47 ภายในระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

(1) ความในวรรคสองของมาตรา 6 ไม่ใช้บังคับแก่ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นสาขาของธนาคารต่างประเทศซึ่งประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

(2) ในการปฏิบัติการตามมาตรา 10 และมาตรา 13 ให้ถือว่าสินทรัพย์ที่ธนาคารพาณิชย์ซึ่งเป็นสาขาของธนาคารต่างประเทศดำรงอยู่ในประเทศไทยตามชนิดที่รัฐมนตรีกำหนดเป็นเงินกองทุน

มาตรา 48 ภายในระยะเวลาสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับบทบัญญัติมาตรา 19 ไม่ใช้บังคับแก่บุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งอื่นต้องห้ามตามมาตราดังกล่าวอยู่แล้ว ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับสำหรับตำแหน่งที่ดำรงอยู่นั้น

มาตรา 49 ในระหว่างเวลาที่ประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยตามมาตรา 11 และมาตรา 14 (1) ยังไม่ใช้บังคับให้นำบทบัญญัติมาตรา 10 มาตรา 12 และมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พุทธศักราช 2488 มาใช้บังคับแก่ธนาคารพาณิชย์

มาตรา 50 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติการศึกษา

นางสาวอรศรี จารุจินดา เกิดเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ.2502 ได้รับปริญญา
นิติศาสตร์บัณฑิต จากคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2524 และ
สอบไล่ได้ความรู้ชั้นเนติบัณฑิต จากสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา สมัยที่ 34
ปีการศึกษา 2524 ขณะนี้ดำรงตำแหน่งรักษาการหัวหน้าส่วนปรึกษากฎหมายและสัญญา
สำนักกฎหมาย ธนาคารไทยทุน จำกัด

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย